

Sygn. akt IV KK 105/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie J. K.

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 30 listopada 2017 r.

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
na niekorzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w K.

z dnia 8 października 2015 r., sygn. akt VI K (...)/15

**1. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania;**

**2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. S. –
Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 738 (siedemset trzydzieści
osiem) złotych w tym 23% VAT za obronę skazanego na
rozprawie przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

J. K. został skazany prawomocnymi wyrokami

1. Sądu Rejonowego w W. z dnia 26.03.2001 r. sygn. akt IV K (...)/01, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 5.05.2000 r. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, przy orzeczeniu obowiązku naprawienia szkody,
2. Sądu Rejonowego z dnia 15.01.2007 r., sygn. akt II K (...)/01, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełnione w dniach 22.06.2001 r. i 25.06.2001 r. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
3. Sądu Rejonowego w W. z dnia 13.09.2010 r., sygn. akt III K (...)/10, za przestępstwo z art. 238 k.k. w zb. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 20 maja 2010 r., na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat oraz karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 20 złotych,
4. Sądu Okręgowego w W. z dnia 14.03.2012 r., sygn. akt VIII K (...)/11, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione w dniu 5.12.2002 r. na karę 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych, na poczet której zaliczono skazanemu okres orzeczonej wobec niego wyrokiem Sądu Okręgowego w A. (Turcja) kary pozbawienia wolności od dnia 5.12.2002 r. do dnia 5.12.2006 r., uznając orzeczoną karę pozbawienia wolności za wykonaną w całości,
5. Sądu Okręgowego w K. z dnia 25.09.2012 r., sygn. akt III K (...)/10, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w okresie od końca kwietnia 2010 r. do 13.05. 2010 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat, przy orzeczeniu obowiązku naprawienia szkody, przy czym kara została wprowadzona do wykonania postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 12.06. 2014 r.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 8.10.2015 r., sygn. akt VI K (...)/15, na

mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. przy zastosowaniu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20.02.2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych skazanemu w wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 13.09.2010 r., sygn. akt III K (...)/10 oraz w wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 25.09.2012 r., sygn. akt III K (...)/10, orzekł wobec skazanego J. K. łączną karę pozbawienia wolności w wymiarze roku i 3 miesięcy. Na zasadzie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdził, że w pozostałym zakresie poszczególne rozstrzygnięcia wyroków objętych połączeniem podlegają odrębnemu wykonaniu i na podstawie art. 572 k.p.k., przy zastosowaniu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20.02.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego odnośnie wyroków wydanych w pozostałych sprawach.

Od tego wyroku łącznego kasację na niekorzyść skazanego wniósł Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny, podnosząc zarzuty:

I. rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego materialnego w zakresie połączenia kar pozbawienia wolności:

a) art. 4 § 1 k.k., polegające na zastosowaniu przez sąd ustawy nowej i orzeczenie wobec skazanego J. K. po myśli art. 89 § 1a k.k. kary łącznej roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, za które na mocy wyroków jednostkowych Sądu Rejonowego w W. z dnia 13.09.2010 r., sygn. akt III K (...)/10 oraz Sądu Okręgowego w K. z dnia 25.09.2012 r., sygn. akt III K (...)/10, orzeczono – odpowiednio – karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, którą następnie zarządzono do wykonania, pomimo iż w dacie popełnienia czynu objętego wyrokiem Sądu Rejonowego w W., sygn. akt III K (...)/10, a więc w dniu 20.05.2010 r., obowiązywała ustawa względniejsza dla skazanego, wykluczająca możliwość orzeczenia w opisanej sytuacji kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności;

b) art. 86 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu wobec skazanego na podstawie tego przepisu, kary łącznej w wymiarze roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, to jest kary niższej od najwyższej kary jednostkowej 2 lat pozbawienia wolności, orzeczonej podlegającym łączeniu wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia

25.09.2012 r., sygn. akt III K (...)/10;

II. rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 572 § 1 k.p.k., polegające na umorzeniu postępowania o wydanie wyroku łącznego w sytuacji, gdy czyn popełniony w okresie od dnia 4.06.2001 r. do dnia 25.06.2001 r., przypisany skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15.01.2007 r., sygn. akt II K (...)/01, pozostawał w zbiegu realnym z czynem popełnionym w dniu 5.12.2002 r., który został przypisany skazanemu wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 marca 2012 r., sygn. akt VIII K (...)/11, a za oba te przestępstwa wymierzono kary tego samego rodzaju, wobec czego spełnione zostały przesłanki określone w art. 85 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20.02.2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, obligujące do wydania wyroku łącznego.

Na podstawie tych zarzutów Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie zaś argumentacja przytoczona dla uzasadnienia stawianych w niej zarzutów jest na tyle przejrzysta, że pozwala odwołać się do niej w poniższym uzasadnieniu wprost.

Skrótowo zatem tylko odnosząc się do istoty zarzutów należy potwierdzić, że porównanie dat wyroków i osądzonych nimi czynów wskazuje, że łączeniu podlegały także kary orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w W. z dnia 15.1.2007 r., sygn. akt II K (...)/01 oraz Sądu Okręgowego w W. z dnia 14.3.2012 r., sygn. akt VIII K (...)/11, albowiem przestępstwa będące przedmiotem tych orzeczeń pozostawały ze sobą w realnym zbiegu (w rozumieniu art. 85 § 1 k.k., w brzmieniu przed 1.7.2015 r.) jako dokonane zanim zapadł pierwszy z tych wyroków. Umorzenie postępowania w tym zakresie przez Sąd Okręgowy w K. było zatem oczywiście wadliwe.

Trafnie w kasacji wskazano też, że połączenie kar jednostkowych orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w W. z dnia 13.09.2010 r., sygn. akt III K (...)/10 oraz Sądu Okręgowego w K. z dnia 25.09.2012 r., sygn. akt III K (...)/10, nastąpiło z obrazą art. 4 § 1 k.k. Oba czyny, za które orzeczono połączone kary,

zostały bowiem dokonane przed 8.6.2010 r. (20 maja 2010 r. i w okresie od końca kwietnia 2010 r. do 13.05. 2010 r.), co zgodnie z art. 4 § 1 k.k. nakazywało uwzględnić, że stan prawny obowiązujący przed tym dniem, kiedy to nie obowiązywał jeszcze art. 89 § 1a k.k., zgodnie z którym w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania sąd może w wyroku łącznym orzec karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania był dla skazanego K. oczywiście względniejszy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentowano wszak, że możliwość wymierzenia w wyroku łącznym, na podstawie art. 89 § 1a k.k., kary łącznej pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym, dotyczyć może wyłącznie skazań na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania orzeczone za przestępstwa popełnione po 7.06.2010 r. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.04.2013 r., IV KK 401/12, LEX nr 1308161; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2.08.2011 r., IV KK 186/11, LEX nr 897770).

Z tego względu wymierzenie temu skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym, w sytuacji łączenia dwóch kar z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, byłoby dopuszczalne tylko przy zastosowaniu stanu prawnego obowiązującego od 8.06.2010 r., który jednak jako mniej względny dla niego w porównaniu do poprzedniego brzmienia ustawy karnej, nie mógł być zastosowany.

Co gorsza jednak przy wymiarze tej kary łącznej Sąd Rejonowy w rażący sposób dopuścił się obrazy art. 86 § 1 k.k., albowiem najsurowszą z kar podlegających łączeniu, wyznaczającą dolną granicę kary łącznej, jaką można było orzec, była kara 2 lat pozbawienia wolności. Orzeczenie kary roku i 3 miesięcy stanowiło zatem oczywistą i rażącą obrazę art. 86 § 1 k.k., której nie można było, na co trafnie wskazano w kasacji, skorygować w trybie art. 105 k.p.k. Oczywiście, w świetle utrwalonego jeszcze na gruncie Kodeksu postępowania karnego z 1969 r. stanowiska piśmiennictwa i judykatury jest to, że nie można sprostować formuły rozstrzygnięcia wyroku dotyczącej zagadnień winy i kary. Taka korekta możliwa jest jedynie w trybie środków zaskarżenia (zob. T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, Warszawa 2014, s. 429 i powołane tam orzecznictwo).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy będzie więc miał na

uwadze powyższe rozważania i po dokładnym przeanalizowaniu wyroków wydanych wobec J. K. wyda wyrok łączny, uwzględniając reguły prawa międzyczasowego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

r.g.